

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Kuriamo
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiklos programa

Finansuojama Europos socialinio fondo lėšomis

7 tema: Gerosios praktikos sklaidos organizavimas ugdant kompetencijas

1 internetinis seminaras

2023 m. kovo 3 d.

nuo 14.00 iki 18.00 val.

Jane Doughty ir Jane English

7 tema: Gerosios praktikos sklaidos organizavimas ugdant kompetencijas

7 temos tikslai:

- Apsvarstyti, kaip identifikuojama ir švenčiama geroji praktika
- Apžvelgti praktikos, ypač gerosios praktikos, sklaidos strategijas
- Pasidalyti praktiniais įrankiais, padedančiais mokykloms įdiegti mokymo programas į darbo ir pamokų schemas
- Apsvarstyti komunikacijos kanalus ir strategijas, užtikrinančias, kad pagrindinė informacija / praktika būtų išgirsta ir suprasta
- Nustatyti strategijas, kaip įtraukti visus mokytojus, įskaitant nenorinčius, į mokymo programas

Mokymosi rezultatai

Po šio internetinio seminaro:

- iš **Nacionalinio švietimo direktoriaus pranešimo** būsime įgiję įžvalgų apie pagrindinius strateginius klausimus...
- būsime aptarę, ką reiškia geroji praktika
- būsime pasidalinę kai kuriais tyrimais, apie tai, kas yra veiksminga praktika
- būsime apmastę geros ir puikios praktikos nustatymo strategijas
- būsime supratę pagrindinius praktikos sklaidos principus

Tarptautinis konsultantas – Chris Tweedale

- 8 metus JK mokyklos direktorius
- 6 metus JK vyriausybės vyresnysis švietimo politikos patarėjas
- 2009–13 m. Velso vyriausybės mokyklų direktorius
- Trijų akademijų susivienijimo generalinis direktorius Anglijoje
- Tarptautinis nacionalinių mokyklų sistemų ir mokyklų lyderystės konsultantas Britų taryboje Lietuvoje, Estijoje, Nepale, Kinijoje ir Indijoje

Tarptautinė konsultantė: Jane Doughty

- 10 metų pagrindinės mokyklos direktorė
- Lyderystės plėtros direktorė Nacionaliniame mokyklų lyderystės koledže
- Nuo 2013 m. nepriklausoma konsultantė
- Naujausios sutartys: Lietuva, Zimbabvė ir Alžyras

Tarptautinė konsultantė: Jane English

Jane English

Į pensiją išėjusi pagrindinės mokyklos direktorė

„Kelių akademijų susivienijimo“ generalinė direktorė

Britų tarybos mokyklų lyderystės konsultantė

Britų tarybos pasaulinė instruktore ir tvirtintoja

Kroatijos mokymo programos reformos konsultantė

Lietuvos mokymo programos reformos konsultantė

Sveiki atvykę

Džiaugiamės galėdami pasveikinti Vaino Brazdeikį
iš Nacionalinės švietimo agentūros

Nacionalinės švietimo agentūros atstovas dr. Vaino Brazdeikis

Vaino Brazdeikis

Mokymo programų skyriaus direktorius

Nacionalinė švietimo agentūra

Socialinių mokslų daktaras

[CV](#)

Klausimai ir komentarai

Įsijunkite mikrofoną, norėdami užduoti klausimų ir (arba) pasidalyti komentarais

Laukiame jūsų įžvalgų

Gerosios kompetencijų ugdymo praktikos sklaidos organizavimas

Prieš svarstydami apie gerosios praktikos sklaidą ugdant kompetencijas, apsvarstykime bendrus gerosios praktikos principus ir kaip ji gali būti skleidžiama, pradedant nuo to, kas yra gera praktika.

Kas yra geroji mokymo ir mokymosi praktika?

Praktika, kuri

- remiasi naujausiais pokytį darančiais metodais ir strategijomis
- optimizuoja mokinių galimybes mokytis
- palengvina kompetencijų įtvirtinimą mokinio elgesyje
- **daro įtaką mokinių rezultatams**

Ką dar pridėtumėte prie šio sąrašo – ypač susijusio su kompetencijomis?

Kaip žinoti, kad tai geroji praktika?

Surenkant pirminius įrodymus pagal:

- Mokymo ir mokymosi stebėjimą klasėse
- Mokinių vadovėlių apžvalgą
- Diskusijų grupes su mokiniais
- Mokinių pasiekimų stebėjimą
- Trumpą pamokos stebėjimą
- **Ką dar?**

Kaip žinoti, kad tai geroji praktika?

Surenkant antrinius įrodymus pagal:

- Mokslinių tyrimų publikacijų apžvalgą
- Internetinių tinklaraščių skaitymą ir vaizdo įrašų žiūrėjimą
- Seminarų ir paskaitų lankymą
- Profesionalų pokalbį su kolegomis
- **Ką dar?**

1 grupinė diskusija

Grupėje aptarkite:

- Gerosios praktikos apibrėžimą
- Kaip atpažįstate gerąją praktiką mokykloje / mokyklose, kuriose dirbate
- Kaip įgijate antrinių gerosios praktikos įrodymų šaltinių

Grįžę, pasisakykite apie grupėje aptartą gerosios praktikos apibrėžimą ir daugiausiai girdėtą gerosios praktikos pavyzdžių šaltinį

Prašome paskirti asmenį, kuris pasisakytų grupės vardu

Kaip žinoti, kad tai geroji praktika?

Ką tyrimai mums rodo apie gerąją praktiką klasėse ir mokyklose? Apsvarstykime:

- Ką daro labai efektyviai dirbantys mokytojai
- Gerų mokyklų ypatybes
- Mokymo strategijų įtaką mokinių rezultatams

Įkvepiančio (išskirtinio) mokymo bruožai

Neskaitant puikių dalykų žinių ir stiprių pedagoginių įgūdžių, išskirtinis mokymas yra:

- įkvepianti sąveika per į rezultatus orientuotą / judrią (agile) pedagogiką
- nenuilstantis, tačiau santūrus profesionalumas
- pozityvūs santykiai ir malonumas
- geras klasės / elgesio valdymas
- pozityvi ir palaikanti aplinka
- formuojantis grįžtamasis ryšys
- aukštos kokybės mokymosi patirtis
- vadovybės palaikymas, ugdantis mokytojo talentus ir naujoves

Blaylock, M et al, 2016

Vadovavimas mokymui ir mokymuisi: gerų mokyklų ypatybės

- įtvirtinti mokymo ir mokymosi darną visoje organizacijoje – mokyklos politiką ir procedūras
- skatinti profesionalių diskusijų ir ugdymo pamokų stebėjimo kultūrą
- griežtai stebėti ir vertinti, ką jie daro
- teikti pirmenybę raštingumo mokymui, ypač ankstyvame vaiko amžiuje
- sutelkti dėmesį į kiekvieno besimokančiojo poreikius, interesus ir rūpesčius

Ko and Sammons, 2016

Mokymo strategijų įtaka mokinių pažangai

Strategija	Įtaka	Komentarai
Mokymasis bendradarbiaujant	+5	Stiprūs įrodymai; ekonomiškai efektyvūs
Skaitmeninės technologijos	+4	Stiprūs įrodymai, brangūs (techninė įranga)
Grįžtamasis ryšys	+6	Vidutiniai įrodymai, ekonomiškai efektyvūs
Metakognicija / savireguliacija	+7	Stiprūs įrodymai; ekonomiškai efektyvūs
Bendraamžių mokymas	+5	Stiprūs įrodymai; ekonomiškai efektyvūs
Tėvų įsitraukimas	+3	Vidutiniai įrodymai, ekonomiškai efektyvūs

Mokymo strategijų įtaka mokinių pažangai

Hattie tyrimas: apsvarstykite šias strategijas:

- Diskusija klasėje (apie mokymąsi)
- Mokymasis bendradarbiaujant (darbas grupėje)
- Grįžtamasis ryšys (raštu ir žodžiu iš mokytojų)
- Individualizuota instrukcija (1: 1)
- Mokinio mobilumas (judėjimas tarp mokyklų)
- Kolektyvinis mokytojo veiksmingumas
- Atviro plano mokymo erdvės
- Mokinių palikimas kartoti metus, jiems nepasiekus reikiamo pažymio
- Mokinių lūkesčiai sau
- Mokymosi įgūdžiai (žinoti, kaip dirbti savarankiškai)

Hattie, 2012, 2016

Mokymo strategijų įtaka mokinių pažangai

Devynis Hattie veiksnius sudėliokite pradedant nuo veiksnio, kuris, jūsų manymu, daro didžiausią įtaką mokinių rezultatams

Būkite pasiruošę pasidalyti savo pasirinkimų priežastimis

Norėdami pasidalinti atsakymais, įsijunkite mikrofonus

Mokymo strategijų įtaka mokinių pažangai

1.	Kolektyvinis mokytojo veiksmingumas	1.57
2.	Mokinių lūkesčiai sau	1.44
3.	Diskusija klasėje	0.80-
4.	Grįžtamasis ryšys	0.75
5.	Mokymosi įgūdžiai	0.63
6.	Mokymasis bendradarbiaujant	0.40
7.	Individualizuota instrukcija	0.22
8.	Atviro plano mokymo erdvės	0.01
9.	Mokinių palikimas kartoti metus, jiems nepasiekus reikiamo pažymio	-0.13
10.	Mokinio mobilumas	-0.34

Žalia: reikšmingas skirtumas

Geltona: labai mažas skirtumas

Raudona: nėra skirtumo

Pertrauka

Padarysime 30 minučių pertrauką

Prašome greitai sugrįžti

Konteksto svarba

Švietimo klausimas „kas veikia?“ nėra teisingas, nes viskas veikia kažkur ir niekas visur neveikia.

Taigi, tai, kas įdomu ir svarbu švietime, yra: „Kokiomis sąlygomis tai veikia?“

Dylan Wiliam
2013

Kontekstas yra svarbu: tai matyti skleidžiant gerąją praktiką - perkelti praktiką iš vieno konteksto į kitą

Praktikos perkėlimas

Trys praktikos perkėlimo formos plačiaja prasme:

- Replikacijos režimas – praktika nukopijuojama beveik identiškai
- Adaptacijos režimas – pritaikyti / pakeisti praktiką, kad ji atitiktų kontekstą
- Keitimosi režimas – dalinkitės bendradarbiaudami ir keiskitės praktika

Praktikos perkėlimas apima techninius aspektus, taip pat praktikos vertybių pagrindimą, ir tai daro įtaką naujos praktikos įsitvirtinimui (arba atmetimui)

M. Fielding, et al, 2006

Praktikos perkėlimas: replikacija

- Replikacijos režimo pagrindinis tikslas yra ištikimai laikytis pirminės praktikos
- Pavyzdinė praktika apibrėžia susitikimo ribas
- Mokymasis yra vienas iš būdų, o atitiktis yra pagrindinis klausimas

Pavyzdys: Fonikos mokymas: apibrėžta mokymo programa ir apibrėžti tikslai

Praktikos perkėlimas: adaptacijos režimas

- Pradinė praktika išlieka pagrindinė
- Vietinė kultūra ir priimančioji mokykla taip pat yra laikomos reikšmingomis.
- Įsipareigojimas siekti pagrindinių praktikos tikslų leidžia interpretuoti vietos lygmeniu, o tai skatina įsipareigojimą ir didesnę tvarumo galimybę.
- Mokymasis iš esmės yra vienpusis – dvipusis mokymasis gali vykti, tačiau ne kaip dalis nurodytų ketinimų

Praktikos perkėlimas: keitimosi režimas

- Pavyzdinė praktika yra susitikimo atspirties taškas su tvirtu įsipareigojimu abipusiškumui, tiek pagarbos, tiek mokymosi prasme.
- Tai atvirai ir aiškiai nurodoma darbo pradžioje.
- Pradinė praktika išlieka pagrindinė, bet ne statiška – „raidos“, o ne „perkėlimo“ modelis – tai bendras darbas.
- Siekti gerinti visą praktiką per abipusį mokymąsi.
- Senųjų ir naujųjų (priimančiųjų) mokyklų vaidmenys tampa neryškūs arba kintantys tarpusavyje.

Mokymasis iš tyrimų

Inovatyvios praktikos pritaikymas tam tikru mastu priklauso nuo jos lankstumo. Įrodyta, kad abipusio prisitaikymo mastas yra svarbus sėkmingų inovacijų požymis.

Priimantys praktikai turi pritaikyti savo praktiką prie inovacijų, o inovacijos taip pat turi būti pritaikomos naujam kontekstui, kuriame dirba potencialūs praktikos naudotojai.

(Berman and McLaughlin 1980).

Esant stipriam vadovavimui ir pakankamai paramai mokytojams (kad jie įsisavintų naują praktiką), ją būtų galima perkelti tam tikru tikslumu (t. y. tikslumo laipsniu, kuriuo kažkas nukopijuojama ar atkuriami).

(Miles and Huberman 1994).

Tai pabrėžia, kad skirtingos savybės yra svarbios skirtingose aplinkose / kontekstuose.

2 grupinė diskusija

Grupėse aptarkite:

- Tris skirtingus perkėlimo būdus
- Pasidalinkite savo patirtimi skleidžiant / perkeliant praktiką
- Sugalvokite pavyzdžius, kurie buvo sėkmingi ir nesėkmingi – ir kodėl

Grįžę, pasakykite, kuriuos du pagrindinius mokymosi punktus, susijusius su sėkmingos praktikos sklaida, nurodė grupė.

Prašome paskirti asmenį, kuris pasisakytų grupės vardu.

Pertrauka

Padarysime 15 minučių pertrauką

Prašome greitai sugrįžti

Praktikos sklaidos būdai

Mokyklos interneto svetainė:

- Galimybė dalintis visoje mokykloje
- Uždara bendruomenė
- Partnerystė su kita (-omis) mokykla (-omis) – bendros interneto svetainės sukūrimas
- Formalios mokyklų partnerystės, pvz. kelių akademijų susivienijimai

Praktikos sklaidos būdai

Socialiniai tinklai, tokie kaip Facebook, Twitter ir LinkedIn, pvz.:

- Tinklaraščiai ir mikrotinklaraščiai;
- „YouTube“ įkvėpti edukaciniai vaizdo įrašai.

Platformos suteikia neformalią ir ramią aplinką dalytis ir generuoti idėjas, bendradarbiauti – dažniausiai nepatvirtintomis

Mokytojai gali skelbti pamokų pavyzdžius, rašyti ir bendrauti apie praktiką klasėje, leisti stebėti klases, kurti tinklaraštį, filmuoti instrukcijas, rengti seminarus ir kt.

Praktikos sklaidos būdai

Nacionalinės ir tarptautinės interneto svetainės:

- Švietimo departamentas / Nacionalinės agentūros
- Švietimo labdaros organizacijos, pvz. EEF, Sutton Trust
- Švietimo tyrimų organizacijos, pvz. Education Development Trust, ResearchEd, EBPO, Harvard Review

3 grupinė diskusija

Grupėse aptarkite, kaip geriausia būtų skleisti gerąją praktiką, susijusią su ugdymo turinio reforma ir kompetencijomis – apsvarstykite vietinius, regioninius ir nacionalinius metodus.

Grįžę, pasidalinkite labiausiai grupei patikusiu metodu – nurodykite priežastis. Prašome paskirti asmenį, kuris pasisakytų grupės vardu.

Praktikos sklaida: įvairūs modeliai

Tame pačiame kontekste

Skirtinguose kontekstuose:

- Perkėlimas iš mokyklos į mokyklą
- Tinklo kūrimas
- Profesionalios mokymosi bendruomenės
- Praktikos bendruomenės

Mes išsamiai ir atsižvelgdami į kompetencijas apvarstysime kiekvieną iš šių modelių kituose internetiniuose seminaruose

Ačiū

Dėkojame už jūsų šiandienos indėlį

Lauksime jūsų antrame internetiniame seminare
kovo 7 d. 14 val.